# DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

29. april 2004 *

I sag C-470/00 P,

**Europa-Parlamentet** først ved A. Caiola og G. Ricci, som befuldmægtigede, dernæst ved disse sidstnævnte, bistået af avvocato F. Capelli, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 26. oktober 2000 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Fjerde Afdeling) i de forenede sager T-83/99 — T-85/99, Ripa di Meana m.fl. mod Parlamentet (Sml. II, s. 3493), hvori der er nedlagt påstand om delvis ophævelse af denne dom,

de øvrige parter i appelsagen:

**Carlo Ripa di Meana,** tidligere medlem af Europa-Parlamentet, Montecastello di Vibio (Italien),

* Processprog: italiensk.

**Leoluca Orlando,** tidligere medlem af Europa-Parlamentet, Palermo (Italien),

og

**Gastone Parigi,** tidligere medlem af Europa-Parlamentet, Pordenone (Italien),

ved avvocati W. Viscardini og G. Donà, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgere i første instans,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af C.W.A. Timmermans (refererende dommer) som fungerende formand for Femte Afdeling og dommerne A. Rosas og A. La Pergola,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 10. april 2003,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 26. juni 2003,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 22. december 2000 har Europa-Parlamentet i medfør af artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt den 26. oktober 2000 af Retten i Første Instans i de forenede sager T-83/99 — T-85/99, Ripa di Meana m.fl. mod Parlamentet (Sml. II, s. 3493, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten annullerede de afgørelser, som var indeholdt i Kvæstorkollegiets skrivelser nr. 300762 og 300763 af 4. februar 1999 om afslag på henholdsvis Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos ansøgning om anvendelse med tilbagevirkende kraft af den foreløbige pensionsordning som omhandlet i bilag III til regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser til Europa-Parlamentets medlemmer (herefter »afgørelserne af 4. februar 1999«).

## Retsforskrifter

2 Da der ikke fandtes nogen endelig pensionsordning for samtlige medlemmer af Europa-Parlamentet (herefter »Parlamentet«), vedtog Parlamentets Præsidium den 24. og 25. maj 1982 en foreløbig pensionsordning for medlemmer af Parlamentet fra medlemsstater, hvor der ikke findes en national pensionsordning for parlamentsmedlemmer (herefter »den foreløbige pensionsordning«). Denne ordning — som ligeledes finder anvendelse, hvor niveauet og/eller betingelserne for en sådan pension ikke er de samme som dem, der gælder for medlemmer af parlamentet i den stat, hvor medlemmet af Parlamentet er valgt — er indeholdt i bilag III til regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser til Europa-Parlamentets medlemmer (herefter »regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser«).

3 I den affattelse, som var gældende fra den 25. maj 1982, bestemtes bl.a. følgende i bilag III til regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser (herefter »bilag III«):

»*Artikel 1*

1. Alle Europa-Parlamentets medlemmer er pensionsberettigede.

2. Indtil indførelsen af en endelig fællesskabspensionsordning for alle Europa-Parlamentets medlemmer udbetales en foreløbig alderspension efter anmodning fra det pågældende medlem over Fællesskabets budget, sektion Parlamentet.

*Artikel 2*

1. Størrelsen af og betingelserne for den foreløbige pension er overensstemmende med, hvad der gælder for den pension, som udbetales til medlemmer af parlamentet i den stat, hvor medlemmet af Europa-Parlamentet er valgt.

2. Ethvert medlem, der gør brug af bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, indbetaler til Fællesskabets budget et bidrag, som beregnes på en sådan måde, at han i alt betaler et beløb, som svarer til det beløb, som betales af et medlem af parlamentet i den stat, hvor han er valgt.

*Artikel 3*

Hvad angår beregningen af pensionens størrelse kan de år, den pågældende har været medlem af en medlemsstats parlament, lægges sammen med de år, den pågældende har været medlem af Europa-Parlamentet. De år, hvor et medlem har haft dobbeltmandat, beregnes kun én gang.«

4 Den foreløbige pensionsordning blev ændret ved en afgørelse truffet af Parlamentets Præsidium den 13. september 1995 (herefter »afgørelsen af 1995«), som navnlig tog sigte på at betinge såvel tilslutningen til ordningen som udbetalingen af pension af en ansøgning herom inden en vis frist.

5 Artikel 1 og 2 i bilag III blev ikke ændret ved afgørelsen af 1995, men artikel 3 i bilag III blev ændret og lyder nu således:

»1. Ansøgninger om tilslutning til denne foreløbige pensionsordning indgives inden for en frist på seks måneder efter mandatets påbegyndelse.

Efter udløbet af denne frist betragtes det pågældende medlem som værende tilsluttet pensionsordningen fra den første dag i den måned, hvor ansøgningen modtoges.

2. Ansøgninger om udbetaling af pension indgives inden for en frist på seks måneder efter opnåelse af pensionsret.

Efter udløbet af denne frist udbetales den pågældendes pension fra den første dag i den måned, hvor ansøgningen modtoges.«

6 Artikel 4 i bilag III, som ændret ved afgørelsen af 1995, gengiver ordlyden af bilagets tidligere artikel 3 i sin helhed.

7 Den relevante del af artikel 5 i bilag III, bestemmer:

»Disse bestemmelser træder i kraft på datoen for Præsidiets vedtagelse heraf [dvs. den 13.9.1995].

Medlemmer, hvis mandat endnu ikke er ophørt på datoen for vedtagelsen af disse bestemmelser, kan inden for en frist på seks måneder efter ikrafttrædelsen af disse bestemmelser indgive ansøgning om tilslutning til denne ordning.«

8 Ændringen af bilag III ved afgørelsen af 1995 blev meddelt Europa-Parlamentets medlemmer ved Parlamentets meddelelse nr. 25/95 af 28. september 1995 (herefter »meddelelse nr. 25/95«)

9 I artikel 27, stk. 1 og 2, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser heddder det:

»1. Ved begyndelsen af deres mandatperiode modtager medlemmerne fra generalsekretæren en kopi af dette regulativ og anerkender skriftligt modtagelsen heraf.

2. Ethvert medlem, som finder, at dette regulativ ikke er blevet korrekt anvendt, kan henvende sig skriftligt til generalsekretæren. Hvis der ikke opnås enighed mellem medlemmet og generalsekretæren, henvises sagen til Kvæstorkollegiet, som træffer afgørelse efter høring af generalsekretæren. Kvæstorkollegiet kan også høre formanden og/eller Præsidiet.«

**Sagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne ved Retten**

10 Carlo Ripa di Meana, Leoluca Orlando og Gastone Parigi, der alle er italienske statsborgere, var medlemmer af Europa-Parlamentet i valgperioden 1994-1999.

11 Da de alle var af den opfattelse, at de automatisk var omfattet af den foreløbige pensionsordning, hvilket var tilfældet for medlemmer af det italienske parlament, indgav de ikke nogen ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning som krævet i henhold til bilag III, som affattet ved afgørelsen af 1995. Det var først i løbet af de første måneder af 1998, at de ved et tilfælde fandt ud af, at de faktisk ikke havde ret til nogen pension, eftersom de ikke udtrykkeligt havde tilsluttet sig den foreløbige pensionsordning inden seks måneder fra og med ikrafttrædelsen af den nye artikel 5, stk. 2, i bilag III.

12 De tre medlemmer reagerede herefter forskelligt med henblik på at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning.

13 Gastone Parigi indgav den 18. februar 1998 en ansøgning om tilslutning til nævnte ordning til Afdelingen for Velfærdstjeneste i Direktoratet for Personale og Velfærdstjeneste i Parlamentets Generaldirektorat for Personale. Han anmodede om, at den foreløbige pensionsordning anvendtes med tilbagevirkende kraft. Kvæstorkollegiet svarede ved to skrivelser af 2. juli og 20. oktober 1998, at det ikke var muligt at tilslutte sig den foreløbige pensionsordning med tilbagevirkende kraft.

14 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando kontaktede Parlamentets administration, men indgav dog ingen skriftlig ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning med tilbagevirkende kraft.

15 Efter disse resultatløse henvendelser til Parlamentets kompetente tjenestegrene henvendte de tre medlemmer sig til Renzo Imbeni og Guido Podestà, to af Parlamentets næstformænd, som også var italienske statsborgere, og bad dem foretage sig det fornødne med henblik på at løse dette problem. Næstformændene tilstillede den 19. november 1998 Kvæstorkollegiet en skrivelse med henblik på at opnå, at der skete en fornyet undersøgelse af Carlo Ripa de Meanas, Leoluca Orlandos og Gastone Parigis stilling (herefter »skrivelsen af 19. november 1998«).

16 Denne anmodning blev dog forkastet ved Kvæstorkollegiets skrivelser af 4. februar 1999 — adresseret til hver af de tre medlemmer (herefter »skrivelserne af 4. februar 1999«) med den begrundelse, at alle Parlamentets medlemmer var blevet orienteret om, at tilslutning til ovennævnte pensionsordning alene kunne ske, såfremt der var indgivet ansøgning herom inden for den frist, som var fastsat i nævnte afgørelse af 1995.

17 På denne baggrund anlagde Carlo Ripa di Meana (sag T-83/99), Leoluca Orlando (sag T-84/99) og Gastone Parigi (sag T-85/99) ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor den 13. april 1999 sag med påstand om annullation af afgørelserne i skrivelserne af 4. februar 1999 om afslag på deres ansøgninger.

18 På grund af deres indbyrdes forbindelse blev de tre sager ved kendelse afsagt den 22. maj 2000 af formanden for Rettens Fjerde Afdeling forenet med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen.

## Den appellerede dom

19 Retten har i den appellerede dom delvis givet Parlamentet medhold i dets formalitetsindsigelse.

20 Retten fastslog med hensyn til det af Gastone Parigi indbragte søgsmål, at skrivelsen af 4. februar 1999 fra Kvæstorkollegiet til Parigi ikke indeholdt noget nyt element i forhold til skrivelserne af 2. juli og 20. oktober 1998, hvorfor den alene udgjorde en rent bekræftende afgørelse af afgørelserne i de to ovennævnte

skrivelser. Da de to afgørelser fra 1998 ikke var blevet anfægtet inden for søgsmålsfristen, og afgørelsen af 4. februar 1999 desuden ikke efterfulgte nogen fornyet prøvelse af Gastone Parigis situation, fastslog Retten i den appellerede doms præmis 36, at sidstnævntes søgsmål skulle afvises i sin helhed.

21 Med hensyn derimod til de søgsmål, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando havde anlagt, forkastede Retten Parlamentets opfattelse af, at nævnte søgsmål måtte afvises, fordi skrivelserne af 4. februar 1999 kun var en gentagelse af indholdet af afgørelsen af 1995, som de to medlemmer ikke havde anfægtet i rette tid. Retten fastslog i den appellerede doms præmis 26, at »[s]krivelsen af 19. november 1998 [...] skal anses for en ansøgning fra sagsøgerne, som på deres vegne var blevet fremsat af næstformændene«. Retten fastslog i den appellerede doms præmis 27-31 følgende:

»27 Retten bemærker dernæst, at Domstolen allerede i dom af 14. december 1962, forenede sager 16/62 og 17/62, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes m.fl. mod Rådet (Sml. 1954-1964, s. 359, org.ref.: Rec. s. 901), har udtalt, at udtrykket »beslutning« i EF-traktatens artikel 173, stk. 2 (nu artikel 230, stk. 4, EF), har den tekniske betydning, der fremgår af EF-traktatens artikel 189 (nu artikel 249 EF), og at kriteriet for sondringen mellem en generel retsakt og en beslutning i sidstnævnte artikels betydning skal søges i, om den pågældende retsakt er almengyldig.

28 Det fremgår endvidere af fast retspraksis, at en retsakts almengyldige karakter ikke påvirkes af, at der foreligger en mulighed for mere eller mindre præcist at fastslå antallet eller endog identiteten af de retssubjekter, som retsakten finder anvendelse på (Domstolens kendelse af 23.11.1995, sag C-10/95 P, Asocarne mod Rådet, Sml. I, s. 4149, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

29 Retten bemærker for det første, at de definitioner, som blev vedtaget med ændringen af 13. september 1995 i bilag III, er affattet i generelle og abstrakte vendinger og således har retsvirkninger for Parlamentets medlemmer defineret generelt og abstrakt og derfor bør anses for at have almengyldig og normativ virkning i forhold til hver enkelt af Parlamentets medlemmer. Selv om det var blevet godtgjort, at de medlemmer, som artikel 5, stk. 2, i ændringen af 13. september 1995 finder anvendelse på, kunne identificeres på tidspunktet for ændringens vedtagelse, ville dette have været uden betydning for bestemmelsens normative karakter, når henses til, at den kun angår objektive retlige eller faktiske omstændigheder.

30 Selv om Domstolen har fastslået, at en normativ bestemmelse under visse omstændigheder kan berøre visse fysiske og juridiske personer umiddelbart og individuelt (jf. Rettens dom af 27.6.2000, forenede sager T-172/98, T-175/98, T-176/98 og T-177/98, Salamander m.fl. mod Parlamentet og Rådet, Sml. II, s. 2487, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis), kan denne retspraksis ikke påberåbes i nærværende sag, eftersom den anfægtede bestemmelse ikke skader nogen særskilt rettighed for sagsøgerne i nævnte retspraksis' forstand.

31 Det følger heraf, at Parlamentets anbringender til støtte for, at søgsmålene i sag T-83/99 og T-84/99 skal afvises, ikke kan tages til følge.«

22 Ved behandlingen af realiteten i de søgsmål, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando havde indbragt, forkastede Retten sidstnævntes anbringende om, at afgørelsen af 1995 var ugyldig, men gav sagsøgerne medhold i de af dem fremførte anbringender vedrørende henholdsvis den omstændighed, at seksmånedersfristen i bilag III ikke var blevet overholdt, og at der var sket en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og af retssikkerhedsprincippet.

23 Retten fastslog herved bl.a. følgende:

»75 For at opfylde de krav, der følger af retssikkerhedsprincippet og princippet om god forvaltningsskik, mener Retten, at Parlamentet under hensyn til artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser til Europa-Parlamentets medlemmer burde have informeret de berørte medlemmer om ændringen af bilag III ved personlig meddelelse med modtagelses[bevis].

76 Kun på denne måde kunne Parlamentet have iagttaget Fællesskabets retsinstansers retspraksis, hvorefter det kræves, at enhver retsakt, der udstedes af institutionerne, og som har retsvirkninger, er klar og præcis og bringes til den pågældendes kundskab på en sådan måde, at denne med sikkerhed kender det tidspunkt, hvor den omhandlede retsakt foreligger, og fra hvilket den har retsvirkninger (jf. Rettens dom af 7.2.1991, forenede sager T-18/89 og T-24/89, Tagaras mod Domstolen, Sml. II, s. 53, præmis 40. Se tillige Domstolens dom af 23.9.1986, sag 5/85, AKZO Chemie mod Kommissionen, Sml. s. 2585, præmis 39).

77 Eftersom ændringen ikke er blevet meddelt på en sådan måde, kan en frist, som er fastsat for indgivelse af en ansøgning i henhold til en retsakt, der tillægger pensionsrettigheder af den type, der er genstand for nærværende søgsmål, i henhold til Fællesskabets retsinstansers praksis først begynde at løbe fra det tidspunkt, hvor den berørte person — efter at have fået kendskab til retsaktens eksistens — inden for en rimelig frist skaffede sig kendskab til retsaktens indhold (jf. i samme retning Rettens dom af 15.3.1994, sag T-100/92, La Pietra mod Kommissionen, Sml.Pers. I-A, s. 83, og II, s. 275, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

78 Sagsøgerne har ikke bestridt, at de fik kendskab til eksistensen af ændringen af bilag III i løbet af de første måneder af 1998. Parlamentet har imidlertid

ikke bevist, at de fik nøjagtigt kendskab til ændringsretsakten tidligere end seks måneder før indgivelsen af ansøgningen den 19. november 1998. Desuden viser de faktiske omstændigheder i denne sag, at nøjagtigt kendskab blev erhvervet inden for rimelig frist.

79 Sagsøgerne har derfor indgivet ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning inden for den frist, som blev fastsat i ændringen af bilag III.«

24 På grundlag af det anførte annullerede Retten i punkt 1 og 3 i den appellerede doms konklusion afgørelserne af 4. februar 1999 og pålagde Parlamentet at bære sine egne omkostninger samt betale de omkostninger, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando havde afholdt i sag T-83/99 og T-84/99.

25 I punkt 2 og 4 i samme konklusion afviste Retten den sag, som var anlagt af Gastone Parigi, og pålagde denne at bære sine egne omkostninger samt betale Parlamentets omkostninger i sag T-85/99.

**Retsforhandlingerne ved Domstolen og parternes påstande**

26 Parlamentet har i sit appelskrift nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves for så vidt angår sag T-83/99 og T-84/99.

— De af Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando anlagte søgsmål afvises følgelig, og deres påstande tages ikke til følge.

— Sidstnævnte pålægges at betale samtlige omkostninger i forbindelse med sagerne ved Retten og ved Domstolen.

27 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes i det hele, da den åbenbart ikke kan antages til realitetsbehandling og/eller er ugrundet.

— Punkt 1 og 3 i den appellerede doms konklusion stadfæstes, idet der gives endelig og fuldstændigt medhold i de påstande, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har nedlagt i første instans.

— Parlamentet tilpligtes ligeledes 0at betale appelsagernes omkostninger.

28 Såfremt Domstolen giver appellanten helt eller delvis medhold, har Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando subsidiært nedlagt følgende påstande:

— Afvisning af Parlamentets påstand om, at de tilpligtes at afholde alle omkostninger i forbindelse med sagerne ved Retten, idet dette er en ny påstand, der først er blevet fremsat under appelsagen, hvilket er i strid med artikel 113, stk. 1, andet led, i Domstolens procesreglement.

— Appelsagens omkostninger fordeles efter billighed.

29 Gastone Parigi har i sit indlæg, som han har indgivet i henhold til procesreglementets artikel 115, stk. 1, iværksat en kontraappel til prøvelse af den appellerede dom, for så vidt Retten i punkt 4 i dennes konklusion pålagde ham at bære sine egne omkostninger og betale Parlamentets omkostninger. Gastone Parigi har herved nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves udelukkende for så vidt angår domskonklusionens punkt 4, der angår sag T-85/99.

— Følgelig tilpligtes hver part i sag T-85/99 at bære sine egne omkostninger.

— Parlamentet tilpligtes at afholde omkostningerne i forbindelse med nærværende appel.

30 Såfremt Domstolen helt eller delvis forkaster kontraappellen, har Gastone Parigi nedlagt påstand om, at appelsagens omkostninger fordeles efter billighed.

31 Parlamentet har nedlagt påstand om, at kontraappellen afvises, og at Gastone Parigi tilpligtes at afholde samtlige appelsagens omkostninger.

## Begæringen om genåbning af den mundtlige forhandling

32 Ved stævning af 1. august 2003, indgået til Domstolens Justitskontor den 7. august 2003, har Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando nedlagt påstand om genåbning af den mundtlige forhandling, såfremt Domstolen følger generaladvokatens forslag til afgørelse, idet dette er baseret på en ufuldstændig læsning af den appellerede dom samt på Domstolens dom af 6. juli 1988, Dillinger Hüttenwerke mod Kommissionen (sag 236/86, Sml. s. 3761), som vedrørte en situation, der var forskellig fra nærværende sags.

33 Det bemærkes hertil, at Domstolen efter at have hørt generaladvokaten kan træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling i henhold til procesreglementets artikel 61, hvis den finder, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst eller bør afgøres på grundlag af et argument, som ikke er blevet drøftet mellem parterne (jf. bl.a. dom af 18.6.2002, sag C-299/99, Philips, Sml. I, s. 5475, præmis 20, af 7.11.2002, sag C-184/01 P, Hirschfeldt mod AEE, Sml. I, s. 10173, præmis 30, og af 13.11.2003, sag C-209/01, Schilling og Fleck-Schilling, Sml. s. 13389, præmis 19).

34 Domstolen finder i denne sag, at der ikke er grund til at træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling, der blev afsluttet den 26. juni 2003, eftersom den råder over alle de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan træffe afgørelse i denne appelsag.

35 Følgelig bør Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos påstand om genåbning af den mundtlige forhandling forkastes.

## Hovedappellen

36 Parlamentet har fremført tre anbringender til støtte for sin appel, nemlig dels at der er foretaget en fejlagtig vurdering af rækkevidden af skrivelsen af 19. november 1998, dels at skrivelserne af 4. februar 1999 ikke kunne anfægtes, dels at Retten har begået en retlig fejl ved sagens realitetsbehandling. For så vidt angår sidstnævnte anbringende har Parlamentet navnlig bestridt den fortolkning, som Retten anlagde af artikel 27, stk. 2, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser samt anført, at Rettens henvisning til dens praksis vedrørende »et nøjagtigt« kendskab til fællesskabsretsakter ikke var relevant.

*Første anbringende*

Parternes argumenter

37 Parlamentet har med sit første anbringende bestridt Rettens udsagn i den appellerede doms præmis 26, hvorefter »skrivelsen af 19. november 1998 [...] skal anses for en ansøgning fra sagsøgerne, som på deres vegne var blevet fremsat af næstformændene«. Ifølge Parlamentet kan en sådan skrivelse under ingen omstændigheder sidestilles med en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning, eftersom næstformændene dels ikke havde nogen særlig kompetence, og heller ikke på grundlag af nogen bestemmelse eller på grundlag

af en fuldmagt, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando havde givet dem med henblik på at indgive en sådan ansøgning på deres vegne, dels fordi de to medlemmer selv har erkendt, at de aldrig havde indgivet en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning efter den procedure, som er fastsat i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser eller på nogen anden måde. Parlamentet har herved anført, at de nævnte medlemmer har rettet mundtlig henvendelse til dets tjenestegrene alene med henblik på at opnå oplysninger vedrørende den foreløbige pensionsordning, og at de nævnte tjenestegrene herved oplyste dem om, at der bestod en forpligtelse til at indgive skriftlig ansøgning om at blive tilsluttet nævnte ordning, og at der med henblik herpå skulle benyttes særlige formularer.

38 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har indledningsvis anført, at dette første anbringende må afvises, eftersom Parlamentet for Domstolen herved tilsigter at ændre en vurdering af de faktiske omstændigheder, som Retten har anlagt, og dernæst anført, at Retten ikke har begået nogen fejl ved at anse skrivelsen af 19. november 1998 for en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning, eftersom hverken bilag III eller nogen anden national eller fællesskabsretlig bestemmelse indeholder de nærmere regler for indgivelse af en sådan ansøgning. Der er derfor intet til hinder for, at de henvendte sig til to af Parlamentets næstformænd med henblik på at bemyndige disse til at indgive en sådan ansøgning på deres vegne. Da der ikke foreligger nogen bindende regler for en sådan fuldmagt, bør en sådan kunne gives, uden at fuldmagtsgiveren er forpligtet til at overholde bestemte formkrav.

39 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har tilføjet, at skrivelsen af 19. november 1998 under alle omstændigheder klart og utvetydigt angav, at der forelå en sådan fuldmagt fra deres side, hvilket ikke er blevet bestridt af Parlamentet, eftersom Kvæstorkollegiet fandt det hensigtsmæssigt ikke alene at besvare denne skrivelse, men også direkte at henvende sig til hver af de pågældende medlemmer ved individuelle skrivelser, der indeholdt en udtrykkelig henvisning til deres ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning.

Domstolens bemærkninger

— Om realiteten med hensyn til det første anbringende

40 Det bemærkes indledningsvis, at appel, som det fremgår af artikel 225 EF og artikel 58 i Domstolens statut, er begrænset til retsspørgsmål. I henhold til fast praksis, er det således alene Retten, der er kompetent til dels at fastlægge de faktiske omstændigheder i sagen, når bortses fra tilfælde, hvor den indholdsmæssige urigtighed af dens konstateringer følger af akterne i den sag, den behandler, dels at tage stilling til disse faktiske omstændigheder. Rettens vurdering af de faktiske omstændigheder er følgelig ikke, medmindre de er gengivet forkert, retsspørgsmål og dermed ikke undergivet Domstolens prøvelsesret under en appelsag (jf. bl.a. dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis 47-49, af 11.2.1999, sag C-390/95 P, Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 769, præmis 29, og kendelse af 24.7.2003, sag C-233/03 P(R), Linea GIG mod Kommissionen, Sml. I, s. 7911, præmis 34 og 35).

41 Derimod er det ubestridt, at når Retten har fastslået eller vurderet de faktiske omstændigheder, kan Domstolen i henhold til artikel 225 EF foretage en prøvelse af den retlige kvalifikation af disse omstændigheder og de retlige følger, som Retten har draget heraf. Som Domstolen flere gange har fastslået, er en sådan retlig kvalifikation et retsspørgsmål, der som sådant kan undergives Domstolens prøvelse under en appelsag (jf. bl.a. dom af 19.10.1995, sag C-19/93 P, Rendo m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 3319, præmis 26, og af 29.6.2000, sag C-154/99 P, Politi mod Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut, Sml. I, s. 5019, præmis 11).

42 Modsat det af Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando anførte må det fastslås, at dette netop er tilfældet i denne sag. Parlamentet har under sit første

anbringende ikke bestridt, at skrivelsen af 19. november 1998 foreligger, men Rettens kvalifikation heraf som en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning og de følger, der retligt følger heraf.

43 Dette anbringende kan følgelig realitetsbehandles.

— Realiteten

44 Derimod kan der ikke gives Parlamentet medhold i dets opfattelse, hvorefter skrivelsen af 19. november 1998 alene var en uformel henvendelse med henblik på at anmode om en fornyet undersøgelse af Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos situation, men under ingen omstændigheder kunne anses for en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning indgivet på deres vegne af to af Parlamentets næstformænd.

45 Som generaladvokaten har anført i punkt 37 og 38 i forslaget til afgørelse, modsiges denne opfattelse af den omstændighed, som Retten har angivet, at et af Parlamentets egne organer, nemlig Kvæstorkollegiet, også anså skrivelsen for en ansøgning om at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning, hvilken ansøgning dog blev afslået ved en skrivelse rettet til hver af de pågældende medlemmer.

46 Under disse omstændigheder er det ikke godtgjort, at Retten har begået en retlig fejl ved at kvalificere skrivelsen af 19. november 1998 som en ansøgning om Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos tilslutning til den foreløbige pensionsordning fremsat på deres vegne af to af Parlamentets næstformænd.

47 Heraf følger, at det første anbringende, som Parlamentet har fremført til støtte for sin appel, bør forkastes.

*Andet anbringende*

Parternes argumenter

48 Parlamentet har med sit andet anbringende, som også vedrører spørgsmålet om, hvorvidt de søgsmål, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har indbragt for Retten, kan fremmes til realitetsbehandling, hovedsageligt foreholdt Retten, at den har annulleret »skrivelserne« af 4. februar 1999 uden forudgående at have behandlet spørgsmålet om skrivelsernes præcise retlige karakter. Ifølge Parlamentet udgør sådanne skrivelser højst skriftlige meddelelser, hvorved nævnte kollegium alene giver visse oplysninger med henblik på at bekræfte en eksisterende situation, som de pågældende medlemmer var fuldt ud bekendt med, men kan under ingen omstændigheder anses for »afgørelser« fra Parlamentet, der kan være genstand for et annullationssøgsmål.

49 Parlamentet har herved for det første bestridt udsagnet i den appellerede doms præmis 30, hvorefter afgørelsen af 1995 »ikke skader nogen særskilt rettighed for sagsøgerne i nævnte retspraksis' forstand«. Ifølge Parlamentet skader afgørelsen af 1995, idet der herved fastsættes en frist for ansøgning om pension, medlemmernes subjektive retsstilling, og Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando var derfor berettiget til at indbringe et annullationssøgsmål til prøvelse af denne afgørelse. Søgsmålet burde imidlertid have været indbragt inden for fristen i artikel 230 EF, og udløbet af denne frist kan under inden omstændigheder berigtiges ved et senere søgsmål til prøvelse af »høflighedsskrivelser«, som alene bekræftede en regel, som parlamentsmedlemmerne var bekendt med.

50 Parlamentet har for det andet anført, at den appellerede dom indeholder modsigelser, eftersom Retten dels i den appellerede doms præmis 29 og 30 fastslår, at afgørelsen af 1995 bør anses for en almengyldig og normativ retsakt, der ikke har skadet nogen særskilt rettighed for Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando, dels i samme doms præmis 75 har anført, at Parlamentet for at opfylde de krav, der følger af retssikkerhedsprincippet og princippet om god forvaltningsskik, burde have informeret de berørte medlemmer om ændringen af bilag III ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis. Parlamentet har anført, at disse to opfattelser ikke er forenelige, idet afgørelsen af 1995 bør anses for en almengyldig retsakt, som ikke skader adressaternes rettigheder, og i det tilfælde må den almindelige procedure, hvorved en institution kommunikerer med sine medlemmer, anses for tilstrækkelig, eller også udgør en sådan afgørelse en individuel retsakt, som skal forkyndes for alle medlemmer, og i dette tilfælde burde medlemmerne have anlagt annullationssøgsmål til prøvelse af denne retsakt inden for søgsmålsfristen, som begyndte at løbe fra den dag, hvor sidstnævnte fik kendskab til nævnte retsakt. Eftersom denne frist er udløbet, burde Retten have afvist søgsmålet.

51 Parlamentet har for det tredje anført, at skrivelserne af 4. februar 1999 ikke under nogen omstændigheder kan kvalificeres som »parlamentsbeslutninger«, eftersom Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando ikke havde indgivet ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning, og de ved deres uformelle og usædvanlige henvendelse til de to næstformænd under alle omstændigheder havde bragt sig i en situation, der ikke var omfattet af nogen regler eller normale procedurer. Parlamentet har herved bl.a. henvist til artikel 27, stk. 2, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser, hvorefter et medlem, som finder, at disse bestemmelser ikke er blevet korrekt anvendt, bør henvende sig skriftligt til Parlamentets generalsekretær, og hvorefter sagen først henvises til Kvæstorkollegiet, såfremt der ikke kan opnås enighed mellem det pågældende medlem og generalsekretæren.

52 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har først anført, at det andet anbringende må afvises, eftersom det som det første vedrører en vurdering af de faktiske omstændigheder, som Retten har foretaget, og dernæst bestridt Parlamentet opfattelse, hvorefter skrivelserne af 4. februar 1999 alene er

»høflighedsskrivelser«, af rent bekræftende karakter. De har herved henvist til, at det klart fremgår af udtrykkene i de nævnte skrivelser, at der er tale om en afgørelse, samt til Domstolens praksis, bl.a. dom af 23. marts 1993, Weber mod Parlamentet (sag C-314/91, Sml. I, s. 1093), hvori Domstolen fastslog, at et søgsmål, anlagt af et medlem af Parlamentet til prøvelse af en skrivelse fra Kvæstorkollegiet, som havde afslået vedkommendes ansøgning om betaling af en overgangsgodtgørelse ved mandatophør, hvilken ansøgning også henhørte under en generel ordning, kunne antages til realitetsbehandling. Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har anført, at det i denne sag klart er skrivelserne af 4. februar 1999, som konkret påvirker deres retsstilling og ikke Parlamentets generelle ordning om pension. Det er derfor sidstnævnte skrivelser og ikke afgørelsen af 1995, som bør være genstand for et annullationssøgsmål.

Domstolens bemærkninger

53 Indledningsvis bemærkes, at den formalitetsindsigelse, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har rejst vedrørende det andet anbringende, må forkastes. Eftersom det er ubestridt, at Parlamentet med dette anbringende ikke bestrider eksistensen af skrivelserne af 4. februar 1999, men deres retlige kvalificering som »afgørelser fra Parlamentet«, som Retten har anvendt, er Domstolen i henhold til den i denne doms præmis 41 nævnte retspraksis kompetent til at efterprøve den kvalificering.

54 Domstolens behandling må i denne sammenhæng imidlertid begrænses til det andet anbringendes første led, hvorefter disse skrivelser alene udgør bekræftelser, og hvorefter Retten har begået en fejl i den appellerede doms præmis 30. Anbringendets andet led, som vedrører den modsigelse, der foreligger mellem den appellerede doms præmis 29 og 30 og dommens præmis 75, vedrører de nærmere regler for meddelelsen af afgørelsen af 1995 og bør derfor undersøges i forbindelse med det tredje anbringende. Vedrørende andet anbringendes tredje led, som er baseret på, at der ikke foreligger nogen ansøgning fra Carlo Ripa di Meana og

Leoluca Orlando om tilslutning til den foreløbige pensionsordning, bemærkes, at det indgår i det første anbringende og følgelig må forkastes af de samme grunde.

55 Da det andet anbringendes første led hovedsagelig er baseret på den opfattelse, at skrivelserne af 4. februar 1999 alene bekræfter indholdet af afgørelsen af 1995, må den nøjagtige retlige karakter af denne afgørelse først bestemmes.

56 Parlamentets argument, hvorefter Retten har begået en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 30 at fastslå, at afgørelsen fra 1995 »ikke skader nogen særskilt rettighed for [de pågældende medlemmer], må forkastes. Som det klart fremgår af denne doms præmis 4-7, indføres der alene generelt en forpligtelse for medlemmerne omfattet af bilag III til at indgive såvel en ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning som en ansøgning om udbetaling af pensionen inden for en frist på seks måneder efter opnåelsen af pensionsret, i første tilfælde fra indledningen af den pågældendes mandat og i det andet tilfælde fra den dag, hvor retten til pension opstår. Som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando med føje har understreget i deres svarskrift, havde de ingen interesse i at kræve denne afgørelse annulleret, som indeholdt en udtrykkelig overgangsbestemmelse til fordel for de medlemmer, hvis mandet ikke var ophørt på datoen for dens vedtagelse, men alene at opnå, at afgørelsen fandt anvendelse på dem fra den dag, hvor de fik kendskab til den.

57 Skrivelserne af 4. februar 1999 har derimod en helt anden karakter. Kvæstorkollegiet har nemlig ved at besvare den ansøgning, der var indgivet af to af Parlamentets næstformænd på Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos vegne, ikke alene bekræftet, at der gælder en bindende frist for indgivelse af ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning. Kvæstorkollegiet afslog nævnte ansøgning og anførte udtrykkeligt, at det ikke var muligt for de to pågældende medlemmer at blive tilsluttet nævnte ordning med tilbagevirkende kraft, for så vidt som fristen i afgørelsen af 1995 i dette tilfælde ikke var blevet overholdt.

58 Det må på grundlag af det anførte fastslås, at Retten ikke har begået nogen retlig fejl ved at kvalificere skrivelserne af 4. februar 1999 som »afgørelser fra Parlamentet«, der ikke udgjorde bekræftelser. Eftersom sådanne skrivelser påvirker de pågældende medlemmers konkrete økonomiske situation, udgør de retsakter, der har retsvirkninger, som går ud over den interne organisation af institutionens arbejder. De kunne derfor anfægtes ved et annullationssøgsmål inden for den herfor fastsatte frist (jf. bl.a. dommen i sagen Weber mod Parlamentet, præmis 11).

59 Heraf følger, at det andet anbringende, som Parlamentet har fremført til støtte for sin appel, også bør forkastes.

*Tredje anbringende*

60 Parlamentet anfægter ved sit tredje anbringende endelig Rettens konklusion, hvorefter Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har indgivet ansøgning om tilslutning til den foreløbige pensionsordning inden for den fastsatte frist herfor i afgørelsen af 1995. Parlamentet har herved fremført fire argumenter, hvoraf det første er, at Retten har foretaget en urigtig fortolkning af artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser, dernæst at den appellerede dom indeholder en modsigelse mellem dels begrundelsen for antagelsen til realitetsbehandling af de søgsmål, som blev indbragt af Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando, dels begrundelsen for at give sagsøgerne medhold i nævnte søgsmål, og for det tredje, at Rettens henvisning til sin praksis vedrørende »nøjagtigt« kendskab til retsakter er irrelevant, og for det fjerde, at Retten har vendt bevisbyrden om med hensyn til erhvervelsen af dette kendskab.

Det tredje anbringendes første og andet led

Parternes argumenter

61 Med det tredje anbringendes to første led, som behandles samlet på grund af deres indhold, har Parlamentet hovedsagelig bestridt den vurdering, som Retten har foretaget i den appellerede doms præmis 75 og 76, og hvorefter Parlamentet for at opfylde de krav, der følger af retssikkerhedsprincippet og af princippet om god forvaltningsskik, under hensyn til artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser burde have informeret de berørte medlemmer om ændringen af bilag III ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis.

62 Parlamentet har anført, at et sådant krav om information af medlemmerne overhovedet ikke fremgår af nævnte regulativ, idet dets artikel 27, stk. 1, alene vedrører det regulativ, der var gældende ved begyndelsen af deres mandatperiode og ikke de senere ændringer, der blev foretaget i regulativet eller dets bilag. Parlamentet har herved anført, at selv om der kan kræves en individuel meddelelse — med modtagelsesbevis — i henhold til det gældende regulativ ved begyndelsen af nye medlemmers valgperiode, kan der derimod anvendes smidigere oplysningsformer i forbindelse med den interne distribution af de parlamentariske retsakter, for så vidt angår senere ændringer af dette regulativ, idet medlemmerne herefter udgør en del af institutionen og derfor lettere kan få kendskab til nævnte ændringer. Kommissionen har ved at anvende en udvidende fortolkning af artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser altså behandlet forskellige situationer ens og herved tilsidesat »det grundlæggende ligebehandlingsprincip«.

63 Parlamentet har anført, at selv om det er enig i Rettens vurdering i den appellerede doms præmis 76, hvorefter det i Fællesskabets retsinstansers retspraksis kræves, »at enhver retsakt, der udstedes af institutionerne, og som har retsvirkninger, er klare og præcise og bringes til den pågældendes kundskab på en sådan måde, at denne med sikkerhed kender det tidspunkt, hvor den omhandlede retsakt foreligger, og for hvilken den har retsvirkninger«, er Parlamentet dog af den opfattelse, at denne regel kun gælder for individuelle retsakter eller under alle omstændigheder for retsakter, der påvirker en bestemt personkreds. I denne sag fremgår det af den appellerede doms præmis 28-30, at Retten sidestillede ændringen af bilag III med en normativ almengyldig retsakt vedtaget med henblik på at regulere alle nuværende og fremtidige medlemmers ret til pension, som ikke er omfattet af en national pensionsordning. Retten har derfor begået en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 75-78 at fastslå, at nævnte afgørelse udgjorde en individuel administrativ retsakt, der burde være forkyndt for medlemmerne ved en personlig meddelelse med modtagelsesbevis.

64 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har bestridt disse to argumenter og anført, at de ikke ville have haft interesse i at anlægge sag til prøvelse af afgørelsen af 1995, hvis, som hævdet af Parlamentet, afgørelsen udgør en almengyldig retsakt, hvis formål er at regulere situationen for alle nuværende og fremtidige medlemmer, der ikke er omfattet af en national pensionsordning. De har desuden anført, at bilag III udgør en del af regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser, hvoraf de har modtaget en kopi med modtagelsesbevis ved begyndelsen af deres valgperiode, hvorfor fremgangsmåden i regulativets artikel 27, stk. 1, såvel af retssikkerhedsgrunde som af hensyn til god forvaltningsskik burde have været anvendt ved enhver ændring af regulativet. De har herved henvist til fællesskabsinstitutionernes praksis om i *Den Europæiske Unions Tidende* at offentliggøre alle ændringer til forordninger, som tidligere er blevet bekendtgjort, og har til støtte for deres opfattelse fremført et tilfælde, hvor et medlem modtog skriftlig meddelelse om ændringer, som Parlamentet havde foretaget i den supplerende pensionsordning såvel på Parlamentets sæde som på vedkommendes privatadresse. Ifølge Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando burde tilsvarende oplysningsformer have været anvendt i deres tilfælde.

Domstolens bemærkninger

65 Da Retten hovedsagelig har baseret kravet om en individuel meddelelse af afgørelsen af 1995 — med modtagelsesbevis — såvel på ordlyden af artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser som på Domstolens praksis, hvorefter det kræves, at enhver retsakt, der udstedes af institutionerne, og som har retsvirkninger, er klar og præcis og bringes til den pågældendes kundskab på en sådan måde, at denne med sikkerhed kender det tidspunkt, hvor den omhandlede retsakt foreligger, og fra hvilket den har retsvirkninger, må denne retspraksis' omfang indledningsvis undersøges.

66 Det må herved fastslås, at Retten — idet den af ordlyden af artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser har udledt, at der består en forpligtelse til individuelle meddelelser af afgørelsen af 1995 — har tilsidesat nævnte bestemmelses rækkevidde. Selv om denne bestemmelse kræver, at medlemmerne ved begyndelsen af deres valgperiode fra Parlamentets generalsekretær modtager en kopi af regulativet, hvis modtagelse de anerkender ved modtagelsesbevis, indeholder bestemmelsen ingen forpligtelse til at give meddelelse om ændringer, som i givet fald kan foretages senere i nævnte regulativ, bl.a. ændringerne i regulativets bilag. Det er i denne sag ubestridt, at afgørelsen af 1995 netop udgør en sådan ændring.

67 Det bemærkes desuden, at reglen, hvorefter ændringer af regulativet skulle ske ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis, heller ikke kan udledes af et tilsvarende formkrav, som forudsatte, at fremgangsmåden for at bringe en retsakt til adressatens kendskab også gælder for alle senere ændringer heri. Det skal i denne sag alene fastslås, at kravet om meddelelse i artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser, hvilket i øvrigt også fremgår af

bestemmelsens ordlyd, beror på Parlamentets ønske om at sikre, at de nye parlamentsmedlemmer ved begyndelsen af deres valgperiode kan få nyt kendskab til de godtgørelsesregler, der gælder for medlemmer af Parlamentet. Når sidstnævnte derimod har påbegyndt deres valgperiode, må de normale meddelelsesformer inden for institutionen anses for tilstrækkelige til at sikre en effektiv information af nævnte medlemmer, for så vidt angår de ændringer, som institutionen foretager i nævnte regulativ.

68 For så vidt angår den henvisning, som Retten i den appellerede doms præmis 76 har foretaget til Domstolens praksis, hvorefter det kræves, at enhver retsakt, der udstedes af institutionerne, og som har retsvirkninger, er klar og præcis, og bringes til den pågældendes kundskab på en sådan måde, at denne med sikkerhed kender det tidspunkt, hvor den omhandlede retsakt foreligger, og fra hvilket tidspunkt den har retsvirkninger, kan det ikke benægtes, at det under alle omstændigheder er vigtigt, at retsakter, som pålægger bestemte personer forpligtelser, bringes til deres kundskab på korrekt vis. Modsat det af Retten fastslåede i præmis 76 kan det dog ikke af denne regel — der er baseret på væsentlige retssikkerhedshensyn — eller af den af Retten nævnte praksis vedrørende dette spørgsmål i nævnte dom udledes, at meddelelsen af disse retsakter under alle omstændigheder skal ske ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis. I de nævnte domme i sagerne Tagaras mod Domstolen og AKZO Chemie mod Kommissionen angives alene vedrørende dette punkt, for så vidt angår den første dom, at den retsakt, som indebærer et klagepunkt mod sagsøgeren, nøjagtigt skal kunne bestemmes, og i den anden dom, at afgørelse om bemyndigelser til medlemmer af Kommissionen skal offentliggøres.

69 Som generaladvokaten har anført i punkt 78 og 79 i forslaget til afgørelse, bemærkes endelig, at Rettens henvisning til begrebet »retsakt, der udstedes af institutionerne, og som har retsvirkninger« ikke er ganske klart i denne sag, idet det bl.a. i dommen i sagen Tagaras mod Domstolen drejer sig om en påstand om

annullation af udnævnelsen af en tjenestemand på prøve, altså en individuel afgørelse. Som Kommissionen med rette har anført i sit appelskrift, fremgår det klart af den appellerede doms præmis 29 og 30, at dette netop ikke er tilfældet i denne sag, eftersom Retten har sidestillet afgørelsen af 1995 med en almengyldig retsakt, og følgelig fastslået, at denne ikke havde skadet nogen særskilt ret for de pågældende medlemmer.

70 Det må på dette grundlag fastslås, at Retten har begået en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 75 at fastslå, at ændringen af bilag III var en administrativ retsakt, som de pågældende medlemmer burde have været informeret om ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis.

71 Det fremgår af det anførte, at den appellerede dom bør ophæves, uden at det er nødvendigt at behandle det tredje anbringendes tredje og fjerde led.

## Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos søgsmål

72 I henhold til artikel 61, stk. 1, i Domstolens statut kan denne, når den ophæver den af Retten trufne afgørelse, enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.

73 I denne sag finder Domstolen, at den råder over tilstrækkelige oplysninger til at træffe afgørelse i de sager, som er anlagt af Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando med henblik på annullation af afgørelserne af 4. februar 1999, hvorved deres ansøgning om med tilbagevirkende kraft at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning ikke blev imødekommet.

74 Som det fremgår af den appellerede doms præmis 62-68, har de to medlemmer til støtte for deres annullationspåstand hovedsagelig henvist til, at de ikke havde modtaget meddelelse nr. 25/95, samt fremført det argument, at de burde have været informeret om ændringen af bilag III ved personlig meddelelse med modtagelsesbevis i henhold til artikel 27, stk. 1, i regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser.

75 Som det fremgår af denne doms præmis 66, indeholder nævnte bestemmelse ingen sådan forpligtelse, idet bestemmelsen alene omhandler personlig meddelelse af det gældende regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser ved begyndelsen af parlamentsmedlemmernes mandatperiode.

76 For så vidt angår det argument, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har fremført, og hvorefter de ikke har modtaget meddelelse nr. 25/95 og derfor ikke var blevet informeret om ændringen af bilag III, må det fastslås, at Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando på tidspunktet for denne ændring var medlemmer af Parlamentet. De måtte derfor antages at følge Parlamentets organers arbejde med særlig interesse og holde sig informeret om de afgørelser, som disse traf, navnlig på et område som i denne sag, der direkte vedrører deres økonomiske rettigheder.

77 I øvrigt fremgår det af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, og af Parlamentets forklaringer under retsmødet, at meddelelse nr. 25/95 af 28. september 1995 ikke er det eneste dokument, hvorved institutionens medlemmer blev oplyst om nævnte ændring, idet denne ændring også var blevet bragt til de pågældende medlemmers kundskab ved referatet af Præsidiets møde den 13. september 1995, som blev tilstillet alle medlemmer i henhold til artikel 28, stk. 1, i Parlamentets forretningsorden, samt den konsoliderede tekst af regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser, der blev offentliggjort i marts 1996 og i september 1997. Under disse omstændigheder må det anbringende, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har fremført i første instans om, at ændringen af bilag III var behæftet med en offentliggørelsesmangel, forkastes.

78 På grundlag af det anførte kan der ikke gives de to medlemmer medhold i deres påstande om annullation af afgørelserne af 4. februar 1999.

## Kontraappellen

79 Gastone Parigi har med sin kontraappel nedlagt påstand om, at punkt 4 i den appellerede doms konklusion ophæves, for så vidt Gastone Parigi herved tilpligtes foruden sine egne omkostninger at betale Parlamentets omkostninger i sag T-85/99.

80 Parlamentet har bestridt, at der er tale om en kontraappel, og anført, at det drejer sig om en normal appel, der er iværksat efter appelfristen og derfor må afvises. Parlamentet har anført, at appellen under alle omstændigheder må afvises, idet den — modsat hvad der er bestemt i artikel 51, stk. 2, i EF-statutten for Domstolen — udelukkende vedrører forandring af afgørelsen om sagsomkostningerne eller om disses størrelse.

81 Det bemærkes herved, uden at det er nødvendigt at behandle Parlamentets øvrige argumenter om, at Gastone Parigis appel må forkastes, at i henhold til artikel 51, stk. 2, i EF-statutten for Domstolen, der var gældende på tidspunktet for Gastone Parigis indlevering af appelskriftet, samt artikel 58, stk. 2, i den nugældende statut for Domstolen, at en appel ikke kan iværksættes alene til forandring af afgørelser om sagsomkostninger eller om disses størrelse.

82 Eftersom disse bestemmelser ikke indeholder nogen sondring for så vidt angår karakteren eller iværksættelsen af appel, må det fastslås, at den af Gastone Parigi iværksatte appel i denne sag udelukkende vedrører forandring af afgørelsen om sagsomkostninger, hvorfor appellen bør afvises.

## Sagens omkostninger

83 Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando har i deres svarskrift, såfremt Domstolen giver Parlamentet medhold i dets appel, nedlagt påstand om afvisning af sidstnævntes påstande om, at »[appellanterne] pålægges at betale samtlige omkostninger i forbindelse med sagerne ved Retten [...]«. De har anført, at disse påstande reelt er en ny påstand, som er i forbudt i henhold til artikel 113, stk. 1, andet led, i Domstolens procesreglement, eftersom Parlamentet ikke ved første instans har nedlagt nogen særlig påstand om, at de tilpligtes at afholde sagens omkostninger, men alene havde nedlagt påstand om, at Retten »træffer afgørelse om sagens omkostninger efter gældende regler«. I henhold til artikel 87, stk. 2, første afsnit, i Rettens procesreglement, hvorefter »det pålægges den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom«, bør Parlamentet altså have afholdt sine egne omkostninger, hvis det havde fået medhold i første instans.

84 Parlamentet har hertil anført, at dets påstand om, at appellanterne pålægges at betale samtlige omkostninger i forbindelse med sagerne ved Retten, ikke er nedlagt første gang under appellen, men var blevet fremsat med en anden formulering ved Retten, som i øvrigt klart havde erkendt rækkevidden af påstanden, eftersom den i sag T-85/99 havde tilpligtet Gastone Parigi at afholde sine egne omkostninger samt at betale Parlamentets omkostninger.

85 Parlamentet har endvidere anført, at betaling af omkostningerne kun kan følge af en afgørelse, der er afsagt af Fællesskabets retsinstanser såvel vedrørende sagens formalitet som realitet. Da Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando ikke har fået medhold i deres påstande om annullation af afgørelserne af 4. februar 1999, er det logisk, at de må afholde Parlamentets omkostninger.

86 Det bemærkes indledningsvis, som Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando med føje har anført i deres duplik, at en påstand om, at Domstolen eller Retten »træffer afgørelse om sagens omkostninger efter gældende regler« ikke kan betragtes som en udtrykkelig påstand om, at modparten tilpligtes at afholde sagens omkostninger (jf. bl.a. dom af 9.6.1992, sag C-30/91 P, Lestelle mod Kommissionen, Sml. I, s. 3755, præmis 38). I henhold til artikel 69, stk. 2, i Domstolens procesreglement, der i henhold til samme reglements artikel 118 finder anvendelse på appelsager, samt artikel 87, stk. 2, første afsnit, i Rettens procesreglement, kan den tabende part kun pålægges at afholde sagens omkostninger, hvis der udtrykkeligt er nedlagt påstand herom.

87 Som generaladvokaten har anført i punkt 127 i forslaget til afgørelse, må det tages i betragtning, at den omstændighed, at Parlamentet har nedlagt påstand om, at

Retten træffer afgørelse om sagens omkostninger »efter gældende regler, ikke kan binde Domstolen under appelsagen med henblik på denne vurdering af fordelingen af disse omkostninger, herunder omkostningerne ved førsteinstansen. Det fremgår af artikel 122, stk. 1, i Domstolens procesreglement, at såfremt der ikke gives appellanten medhold, eller såfremt der gives appellanten medhold, og Domstolen selv endelig afgør sagen, træffer den afgørelse om sagens omkostninger.

88 Dette er netop tilfældet i denne sag, og i henhold til artikel 69, stk. 2, i Domstolens procesreglement har Parlamentet udtrykkeligt nedlagt påstand om, at Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando tilpligtes at afholde omkostningerne ved Domstolen og Retten, hvorfor Parlamentet bør gives medhold i denne påstand, eftersom det fremgår af nærværende dom, at Parlamentet må gives medhold i appelsagen, og der ikke kan gives Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando medhold i deres søgsmål om annullation af afgørelserne af 4. februar 1999.

89 Følgelig tilpligtes Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando foruden deres egne omkostninger at betale de omkostninger, der er afholdt af Parlamentet ved Retten og i nærværende appelsag.

90 Parlamentet har ligeledes nedlagt påstand om, at Gastone Parigi tilpligtes at afholde alle appelsagens omkostninger, og da sidstnævnte har tabt sagen, tilpligtes han foruden sine egne omkostninger at afholde Parlamentets omkostninger ved kontraappellen.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Dommen afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 26. oktober 2000 i de forenede sager T-83/99 — T-85/99, Carlo Ripa di Meana m.fl. mod Parlamentet, ophæves, for så vidt som den giver Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando medhold i sag T-83/99 og T-84/99.

2) Carlo Ripa di Meanas og Leoluca Orlandos søgsmål om annullation af afgørelserne i Kvæstorkollegiets skrivelser nr. 300762 og 300763 af 4. februar 1999, hvorved de gives afslag på deres ansøgninger om med tilbagevirkende kraft at blive tilsluttet den foreløbige pensionsordning i bilag III til regulativ om omkostningsgodtgørelser og andre godtgørelser til Europa-Parlamentets medlemmer, forkastes.

3) Den af Gastone Parigi iværksatte kontraappel afvises.

4) Carlo Ripa di Meana og Leoluca Orlando betaler, foruden deres egne omkostninger, Europa-Parlamentets omkostninger såvel i første instans som under appelsagen.

5) **Gastone Parigi bærer sine egne omkostninger samt betaler de omkostninger, som Europa-Parlamentet har afholdt under kontraappellen.**

Timmermans Rosas La Pergola

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. april 2004.

R. Grass V. Skouris

Justitssekretær Præsident